

POLİSİYE YAZILARI – 3

WOLFGANG SCHORLAU – SCHÜTZENDE HAND

Schützende Hand, 1990'dan 2015'e kadar radikal sağ şiddete sonucu hayatını kaybeden 178 kurbanın anısına ve NSU militanlarınca öldürülen Enver Şimşek, Abdurrahim Özüdoğru, Süleyman Taşköprü, Habil Kılıç, Mehmet Turgut, İsmail Yaşar, Theodors Boulgarides, Mehmet Kubaşık, Halit Yozgat ile Alman polis memuru Michéle Kiesewetter'e ihtaf edilmiş.

Roman Köln'de 9 Haziran 2004 yılında bir berber dükkanına yapılan çivili bomba saldırısıyla başlıyor; bombanın patlamasından sonra ne olduğunu anlamak için dükkanından çıkan Tufan Başer, silahları nedeniyle sivil polis olduklarını düşündüğü iki kişiyi görür, ama bu iki kişinin varlığına polisi inandıramaz¹. Olayda mağdur konumundaki Başer'in evi bir gün sonra gece polis tarafından basılır, koç başıyla kapıyı kırarak eve giren polis evin altını üstüne getirir, Başer'i PKK'ya haraç vermek ve yasadışı işlere karışmakla itham eder. Mesai saati içinde polis merkezine gelmesi istenen Başer burada da suçlu muamelesi görür, bir tesadüf sonucu adını öğrendiği Dengler'den yardım istemeye karar verir, böylece olay ile Dengler bağlantısı kurulmuş olur².

Schützende Hand yarı belgesel bir roman; Schorlau çok sayıda döküman da kullandığı bu kitabında bir noktadan sonra roman yazmayı bırakarak olayın aydınlatılması ile ilgili yorumlarını ön plana çıkarır, değerlendirmelerde bulunur. Kitabın içinde bölüm bölüm yer alan dökümanlara dayalı bilgilerin yanı sıra özellikle sonsöz ile ekler kısmındaki dipnotlar ve fotoğraflar, 4.11.2011 tarihinde Eisenach/Stregda'da yakalanacaklarını anlayınca buldukları karavan içinde intihar ettikleri açıklanan iki NSU üyesinin ölüm şekilleri, gerçekten intihar mı ettikleri yoksa öldürülüp intihar senaryosuyla kamuya sunuldukları mı, ikinci durumda bu senaryoyu kimin planlayıp uyguladığı, dolayısıyla çözüldüğü ileri sürülen on cinayetin gerçekten çözüldüğü mü yoksa üzerlerinin örtüldüğü mü konusunda önemli bilgiler ve değerlendirmeler sunmakta.

Schützende Hand'de yaklaşık on yıl boyunca işlenen cinayetlerin bir anda „aydınlanması“nın süphe çekici olduğu, çok sayıda kişiyi öldürmüş, çok sayıda soygun olayına karışmış iki NSU üyesinin yanlarında çok sayıdaki silah ve mühimmat varken, saklandıkları ileri sürülen karavanı bulan iki yaşlı polisten korkmalarının mümkün olmadığı, çatışmaya girmek ya da kaçmak yerine intihar etmeyi tercih etmelerinin mantıklı olmadığı, aniden intihar etmeye karar vermiş olsalar bile otuz saniye içersinde hem intihar edip hem de karavanı ateşe vermelerinin mümkün olmadığı, olay yerine cankurtaran çağrılmaması³, olay yerinin incelemeye alınmayıp, delillerin kaybolması tehlikesine rağmen karavanın bir çekiciye yüklenerek polis merkezi yerine nakliye deposuna götürülerek gözetimsiz olarak

¹ Schorlau, *Schützende Hand*, ISBN:9783462046663, s. 20, 78.

² Schorlau, *Schützende Hand*, s. 17 vd., 56 vd., 62 vd., 75 vd., 90 vd.

³ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 136, 153; olay sırasında görevli bir itfaiyecinin karavan içinde silah görmediğini söylemesi ile ilgili olarak bkz.: s. 270.

birakılması⁴ gibi kriminoloji alanına giren detaylar tartışılarak konunun aydınlanmamış yönlerine işaret ediliyor⁵.

Özellikle ilk andan itibaren Alman Anayasa Koruma Örgütü'nün soruşturmaya müdahalesi, SPD milletvekiline küçük sırrının saklı kalacağı hatırlatılarak kimin araştırma komisyonu başkanı olacağını söylemesi⁶, DDR zamanından itibaren Doğu Almanya'da sağcıların haberalma örgütlerince kullanılmaları⁷, aralarına Anayasa Koruma Örgütü mensuplarının karıştığı, NSU militanlarının yabancıların evlerine ve mülteci yurtlarına yaptıkları, özellikle birleşmeden sonra yoğunlaşan⁸, kimi ölümle sonuçlanan yüzlerce saldırı sonrası nasıl korundukları, NSU militanlarının karıştırdıkları olayların, özellikle Eisenach/Stregda'da ölen iki ve NSU davasında yargılanan üçüncü kişi ile ilgili belgelerin, dökümlerin imha edilmesi, izlerinin silinmesi gibi konular Almanya istihbarat kurumları ile aşırı sağcılar arasındaki ilişkiler hakkında önemli ip uçları vermekte⁹.

Schützende Hand'in ana konusunu oluşturan Eisenach/Stregda olayı ve NSU davası içinde, Nisan 2006'da öldürülen Halit Yozgat olayı duruşmaları sırasında, cinayetin işlendiği anda internetcafe'de NSU örgütü içine girmiş Anayasa Koruma Örgütü görevlisinin bulunduğu ortaya çıkması, Köln'deki bombalı saldırıda da benzer şekilde varlığı kabul

⁴ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 167, 208, 217, 316-317; ayrıca 2006'da park yerinde öldürülen polis memuru Kiesewetters ve yaralanan polis memuru Martin A.'nın silahlarının karavanda bulunmaları ile ilgili soru işaretleri için bkz.: s. 353-359.

⁵ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 182'de Dengler şunu söyler: „Eisenach-Stregda'da olay gerçekten nasıl oldu, bilmiyorum; henüz bilmiyorum. Ama kesinlikle kamuoyunun bugüne kadar inandığı gibi olmadığı kesin.“ Schorlau karavandaki ölüm olayları ile ilgili olarak, her iki NSU üyesinin de kafa taslarının parçalanmış olduğu ve beyinlerinin büyük bölümünün etrafa saçılmış olması gerektiğini, ancak olay yeri fotoğraflarında karavan duvarında beyin ya da kan izleri görülmediğinden çekerek; Bkz.: Schorlau, *Schützende Hand*, s. 215 vd., 328-329, 370, resim.

⁶ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 34-45.

⁷ *Schützende Hand*'de yetmişli yıllarda önce Hippiler'in ve Punkçılar'ın Batı Almanya'dan Doğu Almanya'ya gelişleri, daha sonra futbol maçlarında Holiganlar'ın ortaya çıkışı, yetmişli yılların sonunda bunları Skeepheadler'in izlemesi, Stasi çalışanı Bader tarafından aktarılır. „Uzun saçlı, pasaklı Hippi ve renkli saçlarıyla Punkçılar“ özellikle çalışmak istemedikleri için toplumca kabul edilmezler ve devletce sosyalist sisteme tehdit olarak kabul edilirler. Buna karşın toplum düzenine uyan ve çalışma hayatına katılan Neo Naziler tehlike olarak görülmezler, bunların Hippi ve Punkçılar'a karşı olmalarından yararlanmak için ilgili birimlerce işe alınırlar. Bader, Batı Almanya'da ‚Stay behind‘ çerçevesinde Naziler'in örgütlenmesine benzer şekilde Doğu Almanya'da da KGB tarafından, o zamanki görevli Putin'in organizasyonu ile Naziler'in örgütlenişini aktarır. Schorlau, *Schützende Hand*, s. 219 vdd.

⁸ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 116 vd.; burada özellikle Eylül 1991'de Hoyerswerda'da Mozambikli işçilerin ve çeşitli ülkelerden sığınmacıların kaldıkları yurtlara günler boyunca yapılan saldırılara dikkat çekilmekte. Bu saldırılar sonrası yapılan resmi açıklamada tek çözümün saldırıya uğrayan yurtların boşaltılması olduğuna karar verildiği açıklanmış, söz konusu karar Naziler'in Almanya Almanlar'ındır, Ausländer raus ve Hoyerswerde başlangıç sloganları, taş, şişe yağmuru altında uygulanmış, Hoyerswerde Naziler'ce ilk *Ausländerfreie* şehir olarak ilan edilmişti. Bundan sonraki yabancılara karşı büyük Nazi saldırısı Ağustos 1992'de Rostock-Lichtenhagen'de gerçekleşmiş, Viyatnamlı işçilerin kaldığı yurtlar ile sığınmacı kabul merkezi üç bin seyirci eşliğinde aşırı sağcılarca saldırıya uğramış, yakılmış, Naziler yangını söndürmeye çalışan itfaiyecilere saldırmıştı. Bugün artık unutulmaya terk edilmiş olan bu ilk Nazi saldırılarının yanı sıra gerçekleşen çok sayıdaki saldırıdan Kasım 1992 tarihindeki Mölln ve Mayıs 1993 tarihindeki Sollingen saldırıları her yıl Türkler tarafından düzenlenen anma etkinlikleriyle hatırlanıyor, hatırlatılıyor.

⁹ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 52, 78, 82; bu ilişkiler içinde 2012 yılında gündeme gelen ve NSU davasıyla da bağlantılı olan „Operation Rennsteig“ roman ile gerçek olaylar arasındaki bağlantı açısından önemli bir örnek oluşturmaktadır. Bkz.: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article107290424/Die-Akten-im-Reisswolf-des-Verfassungsschutzes.html> ; <https://www.mdr.de/thueringen/zwickauer-trio482.html> ; <https://taz.de/Ermittlungsspannen-beim-NSU!/5090865/>

edilmeyen iki kişiyle birlikte değerlendirilerek, olayları ya ilgili kurumun planladığı ya da failleri koruduğu şeklinde değerlendirilmekte¹⁰. Roman akışı içinde eski Doğu Almanya zamanında görev yapmış, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde de çalışmaya devam etmiş bir polis üzerinden hippilere ve punkçılara karşı Stasi tarafından kullanılan Neo Naziler'in birleşmeden sonra Federal Almanya'ya devredilişi, bu grupların yetkili kurumların gözetiminde fuhuş, kumar gibi işlerde uğraşmaları da işlenmekte.

Bu ilişki ağı içinde, 1991 yılında Hoyerswerda'da başlayan Nazi terörünün zamanın hükümetince yapılmak istenen sığınmacı haklarıyla ilgili Anayasa değişikliği için SPD'ye nasıl baskı ve ikna etme aracı olarak hazırlandığı ve kullanıldığı da gündeme getirilmekte¹¹.

Eisenach/Stregda ortaya çıkan NSU üçlüsü daha 1991 yılından itibaren izlenmeye alınmış, izlerini kaybettiren üçlünün Almanya dışına çıktıkları gerekçesiyle aranmaları durdurulmuş¹². Bu süreç içinde, 2003'de, Anayasa Koruma Örgütü yıllık raporunda aşırı sağcıların sayısında bir artış görülmediği, var olanların yarısının Skinheads'lerden oluştuğu, şiddet eğilimli olan aşırı sağcıların çoğunlukla Doğu Almanya'da yaşadıkları belirtilmekte, „Combat 18“ benzeri grupların terör aktiviteleri hakkında bir ip ucu olmadığı özellikle vurgulanmakta¹³; ve bir anda üç kişilik NSU hücrelerinin ortaya çıkmaktasıyla on cinayet, üç bombalı saldırı, çok sayıda banka soygunu vd. suçlar aydınlanmakta¹⁴.

Schützende Hand'de Schorlau'nun yabancı işçilere ve sığınmacılara karşı yapılan saldırıların yanı sıra üzerinde durduğu bir nokta da gerek bu saldırılar gerekse NSU cinayetleri boyunca polisin ve basının tutumu; 1992 yılında *Bild-Zeitung*'un yabancı düşmanlığını kışkırtıcı ana başlıklarından örnekler verilen bölümde, hergün en az on milyon kişinin bu negatif, ön yargılı kiliselerden oluşan ana başlıkları okuduğu, benzer durumun *Spiegel* için de geçerli olduğu vurgulanmakta¹⁵. NSU cinayetleri sırasında ise Alman yetkililer Eisenach/Stregda olayına kadar yabancılara yönelik cinayetlerin siyasi olmadığı, uyuşturucu satışı, PKK'ya haraç verme gibi konularla bağlantılı olduğunu ileri sürdüler. Olayları soruşturan polis görgü tanıklarını ve öldürülenlerin yakınlarını olayların failiymiş gibi sorguladı. Dönemin İçişleri Bakanı Schily Köln bombalı saldırısından bir gün sonra olayın terör saldırısı olmadığını, kriminal çevrelerce yapıldığını açıkladı¹⁶. Cinayetlerin işlendiği günlerde medyada *Dönermorde*, *Halbmond-Mafia*, *Türken-Mafia* şeklinde geçen, resmi soruşturmalarda ise *Mordserie Bosphorus* olarak isimlendirilen olaylarla ilgili bu yaklaşım, cinayetlerin NSU hücresinde işlendiğinin açıklanmasından sonra yanıltıcı, önyargılı, ırkçı olarak değerlendirildi¹⁷. Roman içinde 2000-2006 yılları arasında işlenen cinayetler ve bombalı saldırılarla ilgili „Almanya'da dokuz yabancının infazından sonra durum değerlendirmesi“ başlıklı kurgu-metin bölümünde, 1) operasyonun amacının genel olarak

¹⁰ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 142, 211 vd.

¹¹ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 118-119.

¹² Schorlau, *Schützende Hand*, s. 52, 213.

¹³ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 79.

¹⁴ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 91.

¹⁵ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 115-116.

¹⁶ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 76.

¹⁷ NSU cinayetlerinde ölenlerin kriminalize edilmesi ile ilgili daha fazla bilgi için bk.: <https://de.wikipedia.org/wiki/NSU-Mordserie>

yabancı iş dünyasının kriminalize edilmesi ve başarısızlığa uğratılması, bunun için kamuoyunda yabancı iş adamlarına karşı kamuoyu oluşturmak üzere resmi açıklamalarda ölümlerin kriminal ve mafya çevrelerinin iç işleri olduğunun söylendiği; 2) bu infazların sonrasında genel olarak kamu oyunda yabancılarla dayanışma olmadığı, sadece Halit Yozgat cinayetinden sonra az sayıda aşırı solcunun sessiz protesto yürüyüş(ün)e katıldığı, sonucuna varılmakta¹⁸.

Schützende Hand'de Dengler, Olga vd. gibi roman karakteri olarak yaratılmış kişilerin yanı sıra, Halit Yozgat gibi gerçek isimler ve olayla bağlantılı gerçek kişileri temsil eden isimler yer alır; örneğin roman kahramanı Tufan Başer olayı yaşayan muhasebeci Ali Demir'dir; Klaus-Dieter Welker ve Harry Nopper, önemli mevkilerdeki resmi görevli kişilerin romandaki isimleridir. Bunların yanı sıra isimleri söylenmeden Angela Merkel ve Wolfgang Schäuble'de roman içinde yer alırlar; aralarında Apple, Google, Amazon, Ford'un da bulunduğu Amerikalı şirketlerin de „artık“ vergilendirilmesi ile ilgili konuyu¹⁹ görüşmek üzere Kanzler/Başbakan ve Maliye Bakanı ile görüşmeye giden ABD Büyükelçilik görevlisi Spencer yol boyunca düşünceleri üzerinden ABD-BRD ilişkilerini aktarır.

Kanzler ve Maliye Bakanı ile görüşmeye giderken Spencer arabası içinde, savaş sonrası Almanya'nın borçlarını hafifleten 1953 Londra London borçlanışmasını, Gorbaçov'un reformlarını, Bush'un ABD başkanı oluşunu, Thatcher ve Mitterand'ın iki Almanya'nın birleşmesini önlemeye çalışmalarını, iki Almanya'nın birleşmesinin Avrupa'da yeni bir güç merkezi oluşturması riski ve bunun ABD için tehlikeleri konusundaki kaygıları, Batı Almanya'da galip ülke haklarının yürürlükte olması, birleşme sırasında imzalanacak anlaşmayla birleşik Almanya'nın egemenlik haklarına kavuşmasının söz konusu olması, böyle bir durumda CIA ve Pentagon'un var olan kurumlarının, askeri birliklerin, havaalanlarının ve idare merkezlerinin olumsuz etkilenmesinden duyulan kaygıları, de facto durumdaki vergi muafiyetinin önemini, ABD şirketleri için vazgeçilmez önemdeki bu muafiyetin er ya da geç Almanya'nın egemen bir ülke olmasını engelleyeceği düşüncelerini aklından geçirir²⁰.

1945 Mayıs'ında ABD Kongresi tarafından kabul edilen ve Başkan Truman tarafından tasdiklenen direktif gereğince Almanya, kurtarılmak için değil, mağlup edilmiş düşman devlet olduğu için işgal edilmiştir ve Almanya bir daha hiçbir zaman ABD ve Dünya barışı için tehlike olmamalıdır. Ancak 1947'de Doğu Almanya'nın kurulmasıyla resmiyet kazanan Soğuk Savaş gereğince ABD bir yandan Alman, diğer yandan SSCB tehlikesine karşı yeni stratejiler geliştirmeye başlar. Bu çerçevede CIA'nın kontrolü altında, masrafları Almanlar tarafından karşılanan ama ABD'nin bütün bölgelerde kontrol ve izlemesi için çalışan Gehlen Örgütü kurulur. 1954'de Adenauer üç savaş galibi ülkenin işgalini sonlandırmak ister, ancak istediği sonucu alamaz, 1956'da Gehlen Örgütü'nün ismi BND olarak değiştirilir, CIA kontrolünü garanti altına alır. 1968'de G10 olarak bilinen Posta, Acil Durum, Telekomünikasyon sırları gibi konu ve kanunları kapsayan yenilikler olur; dönemin Dışişleri Bakanı Brand parlamentoda bu kanunlarla mütteliklerin ayrıcalıklarının kaldırılmış olduğunu ilan eder. Ancak 1955 ve 1959 yıllarında yapılan galip ülkeler askeri birlikleri ve NATO birlikleri ile anlaşmalar hâlâ geçerliydi ve aslında 1968 anlaşmalarıyla kontrol mekanizmaları daha da sıkılaştırılmıştı; CIA bütün önemli bilgi, bulgu ve dökümanlardan haberdar edilecekti²¹.

¹⁸ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 246.

¹⁹ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 148.

²⁰ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 156 vdd.

²¹ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 160 vd.

Başbakanlıktaki görüşme, Spencer'in Başbakan ve Maliye Bakanı'na, ABD firmalarının vergi dışı kalmalarını nasıl açıklayacakları konusunun kendilerinin bileceğini, bunun onların işleri olduğunu söylemesi ve ABD firmalarının vergi dışı kalmalarıyla sonuçlanır²². Spencer Başbakan ve Maliye Bakanı'nı ,Chief of station' operasyonu ile ,ikna etmiştir“. ,Chief of station', CIA'nın, Güney Almanya'da, Alman Anayasa Örgütü çalışanları aracılığıyla Neo Naziler'den ve polislerden oluşturduğu stratejik Klu-Klux-Klan örgütü; Baden-Württemberg eyaletinde kurulan örgüt daha sonra ,Honey pot' adı altında başka diğer eyaletlerde de kurularak genişletilmiş. Schorlau, *Schützende Hand*'de NSU davasına konu olan üçlünün bu örgüt ve CIA ile bağlantısına da dolaylı yollardan dikkat çeker²³.

Schützende Hand'de Schorlau bir yan konu olarak daha önce Am Zwölften Tag'da da²⁴ söz ettiği 1989 yılında Deutschen Bank yönetim kurulu sözcüsü Alfred Herrhausen'e yapılan bombalı suikastı ve Siegfried Nonne olayını daha detaylı işler²⁵. Yine önemli bir yan konu olarak Schorlau, daha önce 1980 yılındaki Münih-Oktoberfest bombalı saldırısını konu alan *Das München-Komplott*'da ele aldığı NATO'nun gizli yapılanması ,Stay behind'i *Schützende Hand*'de de tekrar ele alır²⁶.

Schorlau'nun bu yarı dökümanter romanı genel olarak bakıldığında her ne kadar NSU davasını konu alıyor, olay ve dava hakkında süpheli noktalara parmak basıyor görünse de, daha dikkatli bir bakış bu malzemenin arkasındaki asıl konuyu, sorunun temellerine işaret eden öz/çekirdek konuyu ortaya çıkartmakta zorluk çekmeyecektir.

²² Schorlau, *Schützende Hand*, s. 230 vd., s. 271 vd.

²³ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 272 vdd., 287 vdd; NSU davası içinde geçen Alman Klu-Klux-Klan örgütü hakkında ayrıca bkz.: <https://bw.nsu-watch.info/2016/12/brennende-kreuz-im-laendle/>; <https://taz.de/Ku-Klux-Klan-in-Baden-Wuerttemberg/!5210324/>; Heilbronn'da iki polis memuru Kiesewetter'in ölümüyle sonuçlanan suikastteki olası CIA bağlantıları için bkz.: Schorlau, *Schützende Hand*, s. 290.

²⁴ Schorlau, *Am zwölften Tag*, ISBN: 9783462045475, s. 24.

²⁵ Schorlau, *Schützende Hand*, s. 128-134; Herrhausen olayının gelişimi ile ilgili olarak ayrıca bkz.: https://de.wikipedia.org/wiki/Alfred_Herrhausen

²⁶ Schorlau, *Das München-Komplott*, ISBN: 9783462041323, s. 150 ; *Schützende Hand*, s. 184 vdd.